

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na období 2023-2027

VYSVĚTLENÍ POJMU EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (zkráceně EVVO), vychází z anglického termínu environmental education, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta. Zjednodušeně by se dalo říct, že je to výchova, vzdělávání a osvěta týkající se našeho životního prostředí. Dříve se používal spíše pojem ekologická výchova. Jedná se tedy nejen o vzdělávání a výchovu, především ve školním prostředí, ale i o zprostředkování informací co nejširší veřejnosti od nejútlejšího věku až po nejstarší generaci a formování kladného postoje ke svému okolí, ke své planetě. EVVO v širším slova smyslu znamená preventivní nástroj v ochraně přírody a životního prostředí.

Většina legislativních opatření zaměřených na zlepšení stavu životního prostředí je postavena na zásadě osobní odpovědnosti, ke které musí být lidé připraveni. Lidé by měli změnit svůj vztah a přístup k přírodnímu prostředí, zajímat se o stav a vývoj životního prostředí, změnit své postoje a hodnoty, naučit se předpokládat důsledky svého jednání a preventivně předcházet negativním dopadům. Proto je velmi důležitá EVVO, která by se měla připojit ke všeobecnému vzdělávání všech členů společnosti, zejména pak dětí v předškolním a školním věku. Vzdělávání, nejen to environmentální, je celoživotním procesem. „Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) se netýká jen jedince, ale celé školy a jejího vztahu k okolí.

EVVO vychází především z těchto zdrojů:

- Strategického plánu EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta) pro Českou republiku na období **2026–2035**, který je komplexním dokumentem, který navazuje na předchozí programy a reaguje na aktuální výzvy v oblasti životního prostředí, vzdělávání a společenské transformace.
- Metodické pokyny MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (volně k nahlédnutí na webových stránkách MŠMT).
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030.

Prostřednictvím environmentální výchovy a osvěty:

- prohlubujeme a rozvíjíme znalost a principy životního prostředí
- řešíme problémy týkající se životního prostředí
- ukazujeme cesty a pozitivní postoje k životnímu prostředí (rozvíjíme osobní vztah k přírodě, vnímavost vůči přírodě a ohleduplné chování k přírodě)
- snažíme se svými postoji a jednáním snížit další prohlubování ekologických problémů (třídíme odpad, chráníme vodní zdroje, pečujeme o přírodu s dodržováním zásad EV)
- zvyšujeme povědomí a informovanost o otázkách životního prostředí
- informace na environmentální témata čerpáme z ověřených zdrojů

Cílem environmentální výchovy je:

- ✓ vybavit žáky takovými vlastnostmi, aby dokázali samostatně ekologicky myslet
- ✓ uvědomění si významu základních podmínek života a možností jejich ohrožování
- ✓ chápat souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- ✓ rozvíjení vztahu žáků k přírodě a její ochraně praktickými aktivitami (změny a dění v přírodě; rozlišování činností a faktorů, které na životní prostředí působí kladně a naopak, ...)
- ✓ třídění odpadu, sběry přírodního a odpadového materiálu, šetření energiemi a materiály
- ✓ poznávání přírody a rozvíjení vztahů k životnímu prostředí (výlety, exkurze, naučné vycházky); učit žáky smyslovému a citovému vnímání přírody jako celku
- ✓ vést žáky k ochraně zdraví, prostředí, majetku, přírodních a kulturních hodnot Země, vytvářet a zlepšovat životní prostředí
- ✓ vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k poznávání regionálních problémů životního prostředí
- ✓ seznamovat žáky s alternativními zdroji energie
- ✓ nácvik ekologického chování při šetření energiemi
- ✓ péče o životní prostředí – pořádek kolem sebe, třídění odpadu, péče o rostliny a zvířata (např. - ve školním prostředí, v okolí školy a školním pozemku)
- ✓ naučit žáky pracovat s ověřenými daty na environmentální témata
- ✓ rozvíjení poznatků z oblasti multikulturní výchovy, respektovat ekologické výzvy jiných regionů
- ✓ “ekologizace“ provozu školy – vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti environmentální výchovy (neplýtvat energiemi, používat

energeticky úsporné spotřebiče, třídění odpadů, používat ekologicky přívětivé čisticí a mycí prostředky atd.)

- ✓ propagovat ekologickou výchovu mezi rodiči a na veřejnosti (osvěta)
- ✓ praktické zapojení environmentálních témat do výukového procesu (třídění komunálního odpadu, sběr papíru, péče o zeleň ve škole, péče o školní pozemek)
- ✓ bádání v přírodě – BOV (badatelsky orientovaná výuka), využívat NP Podyjí k prožitkovému vyučování
- ✓ realizovat výuku ve venkovním prostoru školy- venkovní třída s výukovými panely, školním venkovním glóbusem, zeměpisným pexesem, pozorování zelené střechy- vzhledem k ročnímu období atd.
- ✓ rozvíjet spolupráci školy s dalšími organizacemi zabývající se environmentální výchovou NP Podyjí, Jihomoravské muzeum Znojmo, vodárny, ČOV a jiné
- ✓ propojení témat EVVO napříč ŠVP pro daný typ stupně
- ✓ rozšiřování vědomostí pedagogů na environmentální témata

Program EVVO je určen pro:

- žáky školy (MŠ, ZŠ, ZŠS, PrŠ i ŠZ)
- pedagogické i nepedagogické pracovníky školy
- zákonné zástupce žáků (spolupráce se ZZ např. sběr přírodnin atd.)

Kompetence ve vztahu k EVVO

K důležitým kompetencím rozvíjených prostřednictvím EVVO patří zejména:

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí;
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí;
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

Kompetence pracovní:

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě;
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí).

Kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám;
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám;
- orientovat se ve vývoji vztahu člověka a přírody a poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak uvažovat o budoucnosti;
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny;
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

Kompetence digitální:

- Informační a datová gramotnost

Vyhledat informace, ověřovat fakta či učit se kriticky hodnotit výsledky, využívat internet a digitální technologie, ověřit jejich pravdivost.

- Komunikace a spolupráce

Dovednost komunikovat a spolupracovat ve skupinách při tvorbě prezentací, referátů a projektů. Ukládat a třídit nashromážděný materiál (propojení s kompetencemi z první oblasti)

- Tvorba digitálního obsahu

Do této oblasti patří dovednost shromažďovat data, zpracovávat digitální obsah a vytvářet finální výstup v podobě fotoalb, prezentací, atd. a vést žáka k vědomí o autorských právech.

- Řešení problémů

Identifikovat potřeby a technologické odezvy a dokázat digitální technologie kreativně využívat. Schopnost vybrat aplikace vhodné k zadanému úkolu a efektivně je kombinovat (foto-editor, prezentační software, sdílené úložiště).

- Technologické kompetence

Vyzkoušet a upevnit práci se širokou škálou moderních technologií. Přírodní objekty přímo vybízí k focení či natáčení. Při používání mobilních zařízení pracovat se speciálními aplikacemi.

Metody a prostředky environmentální výchovy:

- vyhledávání materiálů a informací při projektovém vyučování
- řešení problému samotnými žáky při problémové výuce
- exkurze, besedy, edukační projekty spolupracujících institucí
- filmy, přednášky, výstavy
- zařazování prvků environmentální výchovy do všech vyučovacích oblastí
- přímé učení ve venkovním terénu, poznávání okolního prostředí v regionu – přírodní a kulturní zajímavosti (vycházky, výlety...)
- školní ekologické projekty
- soutěže, vycházky do přírody
- využívání edukačních programů spolupracujících subjektů
- zdravé stravování, zdravá výživa
- opatření přispívající k ekologizaci provozu školy – úspora elektrické energie, vody, tepla, třídění odpadů, péče o zeleň v areálu školy, zelená střecha, ekologicky přívětivé čisticí prostředky atd.

Propojení témat EVVO ve vzdělávacím procesu

- Projektové dny – např. Den Země, Uklidme Česko, Den bez aut.
- Výuka venku – pozorování přírody, práce na školní zahradě, exkurze.
- Mezipředmětové vztahy – propojení environmentálních témat napříč předměty

Role koordinátora EVVO

Koordinátor EVVO je klíčovou osobou pro:

- plánování a realizace EVVO
- spolupráci s vedením školy, pedagogy, komunitou
- organizaci akcí, projektů, exkurzí...
- evaluaci a propagaci EVVO aktivit

PLÁN ČINNOSTÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Realizace EVVO

- Nutnost zařazování environmentální problematiky do jednotlivých předmětů v logicky uspořádaných tématech.
- Zapojení praktických dovedností na ekologická témata – práce na školním pozemku, péče o interiérové rostliny ve škole, pozorování přírody, vycházky NP Podyjí, BOV (badatelsky orientovaná výuka), pozorování zelené střechy na naší škole vzhledem k ročnímu období, výuka ve venkovní třídě atd.
- Realizace úkolů a témat EVVO se děje nejen ve školním prostředí, ale i mimo školu, zajištění besed, filmových projekcí, přednášek a projektů na ekologická témata.

Projekty a celoroční činnosti

- Ovoce do škol
- Třídíme odpad (papír, plast, hliník, baterie, kompostování)
- Sběr pomerančové a citronové kůry
- Uklidíme Česko
- Spolupráce s Jihomoravským muzeem Znojmo, NP Podyjí, Znojemskou besedou, MÚ Znojmo- využívání edukačních projektů spolupracujících organizací
- Projektový den - Den Země
- Zapojit naši školu do sítě - **EKOŠKOL**

Celoroční plán EVVO pro školní rok 2025/2026

Září

- Schválení plánu EVVO na školní rok 2025/2026.

Uklidíme Česko

- Žáci si sami naplánují úklidovou akci – výběr lokality, rozdělení rolí. (s přihlédnutím ke schopnostem a dovednostem žáků)
- Digitální aktivita: Vytvoření plakátu nebo příspěvku na školní web/intranet o akci „Uklidíme Česko“.

Den bez aut - akce města Znojma - 19.9. 2025.

- Aktualizace eko - nástěnky.

Říjen

Podzimní tvoření

- Výtvarná dílna venku - tvorba podzimních mandal z přírodnin a dalších výtvarných dílek z přírodních materiálů.
- Pozorování stromů - pracovní list – Proč se mění barva listů?
- Přírodovědná vycházka - Sběr listů, určování druhů pomocí aplikace PlantNet.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Listopad

Dárky z přírodnin

- Tvořivá dílna k DOD a adventnímu jarmarku (žáci mohou diskutovat o udržitelnosti dáreků např. Co je „zero waste“? - s přihlédnutím ke schopnostem a dovednostem žáků)
- Sběr pomerančové a citronové kůry: Vysvětlení využití kůry (např. sušení, výroba vonných směsí).
- Aktualizace eko - nástěnky.

Prosinec

Zima v lese

- Návštěva lesního prostředí v okolí školy a pozorování zimní přírody- i když příroda spí, je toho hodně k pozorování.
- Sběr pomerančové a citronové kůry- využití ve vánočních dekoracích i dárkách pro přátele a rodinu - vonný pytlíček atd...
- Aktualizace eko - nástěnky.

Leden

Ptačí hodinka

- Ptačí hodinka se koná v termínu 9 -11. 1. 2026- pozorování ptactva, zápis do on-line formuláře na stránkách - www.ptachihodinka.birdlife.cz
- Výroba ptačí budky a krmítka - praktická dílna.
- Přikrmování ptáků i zvěře.
- Sběr pomerančové a citronové kůry.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Únor

Sněž, co si nabereš

- Diskuse - Co znamená plýtvání potravinami? Jak tomu zabránit?
- Návrhy žáků - Jak neplýtvat s jídlem...
- Sběr pomerančové a citronové kůry.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Březen

Šetříme s vodou

- Experiment - Kolik vody spotřebujeme při běžných činnostech? – např.- Když si celá třída postupně umyje ruce.....
- Projekt - Plakát „Jak šetřit vodou doma i ve škole“.
- Sběr pomerančové a citronové kůry.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Duben

Den Země

- Projektový den - Den Země s názvem: Kdo nám zpívá aneb ptačí hrátky!
- Sběr pomerančové a citronové kůry.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Květen

Hmyz a včely

- Pozorování hmyzu, pracovní listy...
- Výroba hmyzího hotelu - praktická dílna.
- Diskuse: Proč jsou včely důležité? Co je opylování?
- Sběr pomerančové a citronové kůry.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Červen

Výlet do přírody

- Výlety do přírody, ZOO, NP Podyjí.....
- Reflexe aktivit - Co nás bavilo?
- Zhodnocení celoročního plánu EVVO.
- Aktualizace eko - nástěnky.

Při plnění aktivit plynoucích z ročního plánu EVVO lze spolupracovat s níže uvedenými subjekty:

- Národní park Podyjí
- Město Znojmo
- Jihomoravské muzeum Znojmo
- Znojemská Beseda
- PČR, HZSCR-Znojmo
- FCC ZNOJMO
- a další

Ekologizace školy:

- Používání ekologicky šetrných prostředků (mýdla, saponáty..)
- Šetření energiemi a vodou (osazení vodovodních baterií perlátory na vybraných místech, snížení poplatků za energie)
- Využití oboustranného tisku (tam, kde je to vhodné)
- Využívání obnovitelných zdrojů energie (plánované vybudování a umístění solárních panelů, fotovoltaického systému)
- Vybudovaná zelená střecha na nové budově HČ přispívá k termoregulaci prostorů nacházejících se pod touto střechou (v letním období izoluje od tepla a v zimě slouží naopak, jako tepelná izolace)
- Vytápění prostorů školy dle hygienických standardů (správně větrání)
- Zajištění vhodného ovzduší v prostorách školy
- Sběr použitých baterií a hliníku do sběrných nádob
- Třídění a recyklace odpadů
- Zapojení naší školy do sítě EKOŠKOL

Datum: 3.9.2025

Koordinátor EVVO: Mgr. Pavla Margoldová

.....